

Arbetsmarknadsdepartementet

A2024/00882

a.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över remiss SOU 2024:49

Helsingborgs stad, arbetsmarknadsnämndens yttrande över betänkandet arbetslöshetsförsäkring vid störning, kris och krig (SOU 2024:49)

Yttrande

Arbetsmarknadsförvaltningen ser sammantaget positivt på utredningens förslag. Den samtidigt vi lever i, med en orolig omvärld och krig i Europa, sårbarhet inför it-attacker och andra hot såsom pandemi, ställer nya krav på våra trygghetssystem. Förslagen möjliggör en större robusthet i arbetslöshetsförsäkringen vilket minskar risken för dröjsmål av utbetalning av arbetslöshetsersättning. Detta är av vikt ur ett kommunalt perspektiv, med tanke på socialtjänstens yttersta ansvar, då det minskar risken för en överstjälpning av ansvaret för de arbetssökande som saknar ekonomiska marginaler till kommunerna vid störning, kris eller krig.

Att ge arbetslöshetskassorna möjlighet att besluta om preliminär arbetslöshetsersättning, då de är förhindrade att utbetala ersättning enligt sitt vanliga förfarande, skulle direkt kunna innebära att personer som annars är självförsörjande genom sin arbetslöshetsersättning inte behöver söka ekonomiskt bistånd. Modellen bygger i korthet på att preliminär ersättning betalas ut motsvarande arbetslöshetsersättning för månaden före, till den som redan bedömts ha rätt till arbetslöshetsersättning. Arbetsmarknadsförvaltningen ser det som mycket positivt, inte bara för kommunen som annars skulle få en ökad belastning, utan också för den enskilde som annars skulle behöva ha kontakt med ytterligare en myndighet.

Ett dröjsmål av utbetalning av arbetslöshetsförsäkring, både för den som annars är helt självförsörjande eller för den som uppbär ekonomiskt bistånd på grund av otillräcklig arbetslöshetsersättning, innebär att grunden för att den enskilde har rätt till ekonomiskt bistånd bygger på att biståndet kan lämnas som förskott på förmån eller ersättning, eller med villkor om återbetalning. Detta innebär ökad belastning för kommunerna både inför och efter ett beslut om ekonomiskt bistånd. Om arbetslöshetskassorna kan fatta beslut om preliminär arbetslöshetsersättning kan ökad belastning för kommunen undvikas, vilket arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positiv till.

Parallellt föreslår utredningen att en arbetslöshetskassa ska återkräva preliminär arbetslöshetsersättning om det inte funnits rätt till ersättning eller till den del ersättning betalats med för högt belopp. Det liknar det förfarande Försäkringskassan har vid beslut om bostadsbidrag, vilket är preliminärt och sedan fastställs i efterhand

(vilket ibland leder till att en person får retroaktiv utbetalning av bostadsbidrag alternativt blir återbetalningsskyldig). Grunden är att ekonomiskt bistånd inte beviljas till skulder – om det inte innebär allvarliga sociala konsekvenser för den enskilde. Arbetsmarknadsförvaltningen ser därför inga risker för ökade kostnader av bistånd avseende skulder för enskilda. Arbetslöshetskassornas vanliga förfarande, då någon fått felaktig eller för hög ersättning, är att reglera detta vid kommande utbetalning av ersättning. Då arbetsmarknadsförvaltningen redan idag har rutiner för att sådant innehållande av ersättning inte ska påverka rätten till ekonomiskt bistånd, i de fall den enskilde själv inte kunnat påverka beslutet, gör förvaltningen bedömningen att det inte heller innebär en påtaglig risk för den enskilde att inte ha rätt till bistånd för sin försörjning motsvarande den del som arbetslöshetskassan inte betalar ut. I de fall det senare visar sig att en person fått för lite arbetslöshetsersättning, varför ytterligare ersättning utbetalas, kommer detta att medräknas om personen fortfarande är aktuell för ekonomiskt bistånd. Att en person blivit självförsörjande, och inte längre är aktuell för bistånd, innebär också alltid i sig en minskad kostnad för kommunen. I jämförelse med bostadsbidrag får det också konstateras att dessa summor i jämförelse är försvinnande små.

För den som har löneutmätning enligt utsökningsbalken (1982:774) innebär beslut om återbetalning en ökad skuldbörda. För dessa och för personer med skuldsanering enligt skuldsaneringslagen (2016:675) konstaterar utredningen att det är särskilt viktigt att arbetslöshetskassan har möjlighet att kunna avstå från krav på återbetalning. Utredningen föreslår därför att arbetslöshetskassa får besluta om att helt eller delvis avstå från ett återkrav. Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer i denna bedömning och ställer sig positiv till förslaget då det är bra ur den enskildes perspektiv.

Att ett beslut om arbetslöshetsersättning är preliminärt, och fastställs senare, kan också innebära en viss fördröjning i de fall indragen ersättning, eller förändrad ersättningsnivå på arbetslöshetsersättningen, är en signal till kommunen att det kan finnas skäl till ytterligare utredning kring en persons rätt till ekonomiskt bistånd. Redan idag finns sådan risk för fördröjning och arbetsmarknadsförvaltningen gör bedömningen att förslaget om preliminära beslut om arbetslöshetsersättning ändå är mycket positivt.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på utredningens förslag att arbetslöshetskassorna vid en fredstida krissituation, som påverkar arbetsmarknaden, ska kunna föreskriva om tillfälliga undantag från vissa bestämmelser i lagen om arbetslöshetsförsäkring. Förslaget innebär minskad risk för ökad belastning för kommunerna. Utredningen menar emellertid att huruvida enskilda påverkas, och i vilken omfattning, är beroende av vilka föreskrifter som beslutas och först därefter kan de analyseras, beräknas och redovisas. Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer i detta.

Sammantaget ställer sig arbetsmarknadsförvaltningen positiv till de förslag som lagts fram i betänkandet *Arbetslöshetsförsäkringen vid störning, kris eller krig (SOU 2024:49)* och gör bedömningen att förslagen i allt väsentligt innebär minskad risk för ökad belastning för kommunen vid störning, kris eller krig.

Med vänlig hälsning,

Henriikka Airaskorpi
Tf. arbetsmarknadsdirektör

Nadine Khalil
Verksamhetschef
Verksamhet Ekonomiskt bistånd

§ 85

Dnr 00166/2024

Yttrande över betänkandet arbetslöshetsförsäkringen vid störning, kris eller krig (SOU 2024:49)

Sammanfattning

Ärendet behandlar behovet av att arbetslöshetsförsäkringen fungerar vid störning, kris och krig. Arbetsmarknadsförvaltningen ser sammantaget positivt på utredningens slutsatser och menar att förslagen är viktiga ur ett kommunalt perspektiv då de, utifrån socialtjänstens yttersta ansvar, kan innebära att man undviker en överstjälpning av ansvaret för de arbetssökande som saknar ekonomiska marginaler till kommunerna vid störning, kris eller krig.

Sammantaget bedöms utredningens förslag kunna innebära minskat behov av ekonomiskt bistånd till hushåll där någon har arbetslöshetsersättning. Därmed bedöms förslaget minska risken för ökad belastning för kommunerna vid störning, kris eller krig.

Ordförandens förslag

Ordföranden instämmer i förvaltningens bedömning.

Ordförandens förslag till arbetsmarknadsnämnden är

att godkänna yttrande över betänkande av utredningen om arbetslöshetsförsäkringen vid störning, kris eller krig (SOU 2024:49) och översända detsamma till Arbetsdepartementet.

Behandling av förslag

Ordföranden konstaterar att det bara finns ett förslag till beslut och finner att arbetsmarknadsnämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

att godkänna yttrande över betänkande av utredningen om arbetslöshetsförsäkringen vid störning, kris eller krig (SOU 2024:49) och översända detsamma till Arbetsdepartementet.

Beslutet ska skickas till

Handläggaren
Arbetsmarknadsdepartementet
